

Nr 33.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1938 kl. 7 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående rätt för svenskt aktiebolag att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhets-skatt åtnjuta avdrag för avsättning till konjunktur-investeringsfond jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 20 maj 1938 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 319, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående rätt för svenskt aktiebolag att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond.

Rörande författningsförslaget lydelse hänvisas till utskottets hemställan.

Till utskottets behandling ha överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

1) motionen nr 361 i första kammaren av herr *Roos* m. fl., däri hemställts, »att riksdagen i samband med behandlingen av proposition nr 319 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande näringslivets medverkan till krisberedskapen på sådant sätt, att företagen genom lån eller skattelättnader uppmuntras att under lågkonjunktur arbeta på lager eller igångsätta andra slag av arbeten»;

2) de likalydande motionerna nr 362 i första kammaren av herrar *von Stockenström* och *Anton Pettersson* och nr 513 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Rosta m. fl., i vilka hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att den förevarande förordningen måtte utsträckas att avse jämväl ekonomiska föreningar»; och har i motionerna tillika hemställts, att vederbörande utskott måtte låta utarbета de i anledning av berörda yrkande erforderliga tilläggen till förslaget till förordning; samt

3) motionen nr 363 i första kammaren av herrar *Nordenson* och *Ekströmer*, däri hemställts, att 3 § i författningsförslaget måtte erhålla följande lydelse:

»Konjunkturinvesteringsfond må jämlikt denna förordning tagas i anspråk endast under sådant beskattningsår, som av Kungl. Maj:t genom särskilt beslut bestämmes under hänsynstagande till att dylika fonders användning må kunna bidra till en utjämning av konjunkturförhållandena i riket.

Beslut skall meddelas efter hörande av kommerskollegium och fullmäktige i riksbanken, och skall medgivande att taga konjunkturinvesteringsfond i anspråk avse minst två beskattningsår i följd.»

Beträffande de skäl, som i motionerna anförts till stöd för de däri framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Sedan fråga uppkommit om möjligheten att vid beskattningen särskilt gynna investeringar, som av näringslivet företagas under lågkonjunkturer, samt överläggningar med representanter för Sveriges industriförbund ägt rum rörande detta spörsmål, har föredragande departementschefen från förbundet mottagit en promemoria i ämnet. Inom finansdepartementet har frågan därefter gjorts till föremål för ytterligare undersökningar, varvid upprättats en departementspromemoria, vid vilken fogats ett utkast till författning i ämnet.

Över författningsutkastet och departementspromemorian ha efter remiss utlåtanden avgivits av kammarrätten samt av kommerskollegium, som från Sveriges industriförbund mottagit en ny promemoria i ämnet.

Beträffande innehållet i förenämnda promemorior och utlåtanden tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

För egen del har *departementschefen* anført bland annat följande:

»Angelägenheten av att det allmänna såvitt möjligt bidrager till och underlättar en utjämning av de växlingar i produktion och sysselsättning, som följa med de ekonomiska konjunkturerna, har i stigande grad vunnit beaktande inom olika områden av statsverksamheten. Sålunda ha åtgärder vidtagits för upprätthållande i möjligaste mån och en utökning i vissa avseenden av statens och kommunernas egen verksamhet under depressionstider. Värdet härav ökas väsentligt, om anpassningen understödjdes av åtgärder ägnade att öka industriens möjligheter att under en lågkonjunktur bereda sysselsättning åt sina anställda genom att då verkställa i och för sig önskvärda byggnadsarbeten, tillverka och anskaffa behöfliga maskiner och andra inventarier samt, i viss utsträckning, fabricera varor för användning när konjunkturen åter förbättras. Dylika synpunkter ha givit anledning till de i det föregående omnämnda överläggningarna med representanter för näringslivet. Vid dessa har dryftats frågan om möjligheten att genom en speciell inriktning av skattelagstiftningen bidra till en jämnare produktionsutveckling. I den från industriförbundet till mig överlämnade promemorian har sedermera framlagts ett förslag i sådant syfte samt behandlats vissa därmed sammanhängande frågor.

Inom finansdepartementet har nu undersökts, vilka möjligheter som finnas att inom skattesystemets ram tillgodose av förbundet framförda synpunkter och önskemål. Av kommerskollegii utlåtande över det författningsförslag och den promemoria, som utgöra undersökningens resultat, och av industriförbundets vid utlåtandet fogade promemoria synes framgå, att de lättnader i fråga om beskattningen, som i angivet syfte ansetts möjliga att medgiva, av industrien tillmätas värde, om de än icke antagas bli av större konjunkturpolitisk räckvidd.

Det torde också vara obestriddigt, att den föreslagna lagstiftningen skulle bereda näringslivet påtagliga förmåner. Framst må här framhållas möjligheten att å investeringar, som ske under lågkonjunkturen, med hjälp av skattefria fondavsättningar från tidigare goda år verkställa avskrivningar vilka vid ifrågavarande tidpunkt måhända eljest endast i mera begränsad mån skulle kunnat i beskattningshänseende utnyttjas. Förslagets ekonomiska innebörd kan ju sägas vara, att företagen mot viss låg ränta erhålla kredit på skatten för en del av sin vinst under sex år — eller eventuellt kortare tid efter företagens eget bestämmande — och befrias från varje betalningsskyldighet, om ifrågavarande vinstmedel disponeras för avskrivning å investeringar företagna under vissa depressionsår; krediten möjliggör, annorlunda uttryckt, i viss utsträckning ett hänförande av vinsten till ett med hänsyn till avskrivningsbehoven ur skattesynpunkt gynnsamt år. För byggnader skulle, i viss utsträckning medges en fri avskrivning, som eljest ej av lagstiftningen tillstoddes. Härtill skulle komma, att förslaget gynnar reservbildningar, som kunna antagas öka näringslivets möjligheter att motstå lågkonjunkturens påfrestningar.

Dessa fördelar för näringslivet — i viss mån att betrakta som konsekvenser av en följdriktig utbyggnad av rätten till fri avskrivning — vinnas på bekostnad av vissa uppoffringar från det allmännas sida. Dessa framstå emellertid såsom motiverade, om genom anordningen ernås en ur konjunktursynpunkt ändamålsenligare tidsfördelning av den privata produktionsverksamheten. Att en definitiv skatteförlust för det allmänna inträder blott under förutsättning av en vinst i angivet hänseende, säkerställes om på förslaget sätt Kungl. Maj:t äger bestämma den tidpunkt, då de fonderade medlen med skatterättslig verkan må tagas i anspråk för avsett ändamål.

Vissa invändningar ha i de avgivna utlåtandena riktats mot de föreslagna räntebestämmelserna. Att ränta bör utgå torde klart framgå av vad jag i det föregående anfört. Det gäller här en i näringslivets intresse medgiven kredit för vissa skattebelopp, en uppskjuten skatt alltså och ej en eftertaxering i gängse mening. Räntan torde böra bestämmas med hänsyn till den för motsvarande upplåning normala kostnaden och ej till den ränta som gottskrives insättningar, eftersom likviditeten ej allmänt torde få antagas bliva så god, att icke fondavsättningarna minska ett faktiskt upplåningsbehov i händelse av investering. Ur denna synpunkt finner jag den föreslagna räntesatsen å 3 procent väl avvägd. Hinder bör ej möta att, om förhållandena i framtiden därtill föranleda, till övervägande upptaga frågan

om en nedsättning av räntan. Jag finner det rimligt, att ränta utgår efter en lägre procentsats, förslagsvis 2 procent, om ett företag överhuvud ej genom Kungl. Maj:ts beslut satts i tillfälle att disponera de fonderade medlen för avsett ändamål.

Det har ifrågasatts, att efterbeskattning skulle ske först efter en längre tid än de sex år som föreslagits i departementspromemorian. Därvid har åberopats, att den möjliga dispositionstiden borde kunna täcka en hel konjunkturvåg. Anledning därtill finnes emellertid icke, eftersom avsättningarna skulle ske under en utpräglad högkonjunktur och få tänkas disponerade inom loppet av en efterföljande depression. Jag tillstyrker därför i denna del det föreliggande förslaget.

Industriförbundets av kommerskollegium tillstyrkta förslag, att avsättningar enligt den ifrågasatta lagstiftningen skola medges under tre i stället för i utkastet ifrågasatta två år, finner jag mig kunna biträda.»

Efter att ha redogjort för vissa särskilda spörsmål beträffande författningsförslagets utformning har departementschefen slutligen understrukit, att angelägenheten av att tillfälle beredes industrien att redan av innevarande års vinster verkställa avsättningar enligt de förordade bestämmelserna syntes motivera, att förslag i ämnet förelades årets riksdag.

- I motionen I: 361 har framhållits, att med det föreliggande förslaget avsåges att intressera de enskilda företagen att medverka vid skapande av en krisberedskap. Denna idé vore otvivelaktigt riktig och värd att ytterligare utformas. Till stöd för denna motionärernas uppfattning har anförts bland annat följande.

De statliga skyddsåtgärderna vore endast ett led i ett sammanhängande system av olika åtgärder, som staten och det privata näringslivet gemensamt borde åvägabringa för att möjliggöra för samhället och näringslivet att även under svårartade konjunkturväxlingar såvitt möjligt upprätthålla den normala verksamheten. För staten och näringslivet måste det vara ett gemensamt, vitalt intresse att skapa förutsättningar för fortsatt verksamhet även under en abnorm konjunktur. Kunde sysselsättningsgraden för den till företagen anslutna arbetspersonalen hållas någorlunda konstant även under en lågkonjunktur, skulle de skadliga verkningar, som en sådan konjunkturför-sämring medförde för landet och näringslivet, ansevärt försvagas och måhända rent av övervinnas. Frågan vore, om det förelåge möjligheter för det allmänna att i gemenskap med näringslivet skapa sådana förutsättningar. Motionärerna ansåge detta i viss utsträckning vara fallet.

Stora svårigheter uppstode givetvis vid en fallande konjunktur och därav följande bristande efterfrågan på varor att sysselsätta arbetarstammen med vanligt produktivt arbete. Denna möjlighet vore nästan utesluten, då arbetsprodukten inom den speciella näringsgrenen ej vore av standardnatur utan underkastad modeväxlingar eller då den framställda arbetsprodukten icke tålde lagring under längre tid. Vore däremot de varuprodukter, som inom en viss näringsgren skulle framställas, ej av den beskaffenhet att de vore underkastade sådana växlingar, förelåge en stor möjlighet att genom arbete för lagring bereda en viss sysselsättning. Då en extra lagerökning måhända överstege näringsgrenens egna ekonomiska möjligheter, borde möjlighet ska-

pas för finansiering av den ökade lagerhållningen. Detta kunde givetvis ske på många sätt. En utväg vore, enligt motionärernas mening, om räntefritt lån kunde beviljas företagen från statens sida under förutsättning att för lånens återbetalning full garanti lämnades. Risken för felspekulation med varuökningen finge naturligtvis bäras av företaget självt. En försiktig lagerökning av ovan skisserade slag hade även den fördelen med sig, att vid ökad efterfrågan och tydlig konjunkturförbättring leveranser omedelbart kunde fullgöras.

I den mån arbetspersonalen inom ett företag ej kunde i normal utsträckning sysselsättas i sitt vanliga arbete, föreläge möjlighet för den lediga personalens sysselsättning för andra ändamål. Dessa kunde vara av mångfaldig art, ändrings- och byggnadsarbeten, reparationer o. dyl. Företoges sådana arbeten under en lågkonjunktur, borde kostnaden för desamma kunna bokföras på ett särskilt tillgångskonto. Vid en bättre konjunktur borde företaget äga rätt att skattefritt under ett eller flera år få avskrivna denna tillgångspost.

Fördelen med en dylik anordning vore, att de ifrågasatta åtgärderna kunde sättas i verket omedelbart när lågkonjunktoren bröte in och arbetslöshet hotade. Den i propositionen föreslagna anordningen åter förutsatte att skyddsåtgärder skulle vidtagas under högkonjunktoren. Därest en konjunkturförsämring redan vore på väg, vore det fara värt att effekten av det i propositionen framlagda skattelättnadsförslaget bleve ringa. Vida säkrare effekt skulle ernås, om företagen tillätes att under en kris göra anläggningsarbeten av ovan nämnt slag och sedermera beviljades skattelättnad genom fri avskrivningsrätt å sålunda tillskapade värden. En utredning om krisberedskapens utvidgning i denna riktning syntes motiverad. Därvid borde också övervägas, huruvida för handläggning av frågor som rörde det enskilda näringslivets krisberedskap kunde bildas en särskild organisation med representanter för olika företagsgrenar.

Till stöd för det i de likalydande motionerna I: 362 och II: 513 framlagda förslaget har bland annat anförts, att ett stort antal ekonomiska föreningar numera bedreve rörelser, som för tillgodoseende av de i propositionen angivna syftemålen väl kunde mäta sig med många aktiebolag. Det mycket stora antal ekonomiska föreningar, som bedreve mejeri- och slakterirörelse, uppförde sålunda anläggningar samt anskaffade inventarier och maskiner för stadigvarande bruk. Genom att bereda sysselsättning inom landet verkade dessa föreningar i konjunkturutjämnande riktning. Med hänsyn härtill borde jämväl de ekonomiska föreningarna vara berättigade att i samma utsträckning som aktiebolagen komma i åtnjutande av den förmån, som avsåges med det föreliggande förslaget.

I motionen I: 363 har till stöd för det däri framställda yrkandet anförts följande.

Förslaget innebure att till fonderna avsätta medel »må tagas i anspråk endast under sådant beskattningsår, som av Kungl. Maj:t genom särskilt beslut bestämmes under hänsynstagande till att dylika fonders användning må kunna bidra till en utjämning av konjunkturförhållandena i riket». Härtill fogades emellertid den bestämmelsen, att »beslut av Kungl. Maj:t som nu sagts må avse företag av alla slag eller företag eller verksamhet av viss beskaffenhet».

Detta innebure, att Kungl. Maj:t skulle äga fastställa huruvida lågkonjunk-

tur förelåge enbart för viss bransch eller för visst företag. Visserligen stadgades att före besluts fattande såväl kommerskollegium som fullmäktige i riksbanken skulle höras, men ingenting angäves om de grunder, enligt vilka ett avgörande i dylika speciella fall skulle träffas.

Medan ett bedömande av de allmänna konjunkturförhållandena för hela landets näringsliv någorlunda objektivt kunde ske på grundval av den totala arbetslösheten, produktionsindex, fraktindex med mera, måste det bli utomordentligt svårt att för viss bransch eller vissa företag objektivt bedöma om sådana konjunkturförhållanden förelåge, att rätten att disponera fonderna skulle anses skälig.

Det måste härvid dessutom beaktas, att frågan om investering under en lågkonjunktur vore i främsta rummet beroende av företagets likviditet och företagsledningens tro på möjligheten att även i framtiden avsätta sina produkter. Det kunde ifrågasättas, om ej denna senare, rent psykologiska faktor vore den framför allt dominerande. Ju svårare den depression vore som drabbat företaget dess mindre betydelse syntes kunna tillskrivas förhandenvaron av dylika fonder såsom stimulerande faktor. Skulle fondernas användning därför inskränkas till de mera hårt drabbade företagen syntes hela verkan av lagstiftningen kunna starkt ifrågasättas. I själva verket låge förslaget betydelse däri, att rätten att anlita fonderna skulle kunna stimulera de *mindre hårt* drabbade företagen att under en allmän konjunkturedgång företaga extra ordinarie investeringar och därmed öka den allmänna företagsrörelsen, kanske främst inom byggnadsbranschen och därmed sammanhängande verksamhetsområden.

Det kunde ej heller förbises, att en dylik särbedömning av särskilda branschers eller företags konjunkturförhållanden på grund av de stora svårigheterna att finna objektiva grunder lätt kunde leda till orättvisor och vålla allvarlig förstämning. Otvivelaktigt skulle dessutom endast några avslag på dylika ansökningar mycket starkt rubba intresset för ifrågasvarande anordning bland näringsidkare.

Då enligt vad motionärerna framhållit en diskriminering av näringsföretagen med avseende på rätten att anlita fonderna skulle i väsentlig grad äventyra syftet med lagstiftningen och dessutom kunna leda till allvarliga missstämningar inom näringslivet medan däremot syftet möjligen kunde nås genom att i lågkonjunktur medgiva hela näringslivet samma rätt, syntes beslut om rätt att taga fonderna i anspråk endast böra lämnas näringslivet i dess helhet.

Utskottet.

Det i förevarande proposition framlagda förslaget rörande avdrag vid beskattningen för avsättning till konjunkturinvesteringsfond har av föredragande departementschefen betecknats som ett led i det allmännas åtgöranden att bidra till och underlätta en utjämning av de växlingar i produktion och sysselsättning, som följa med de ekonomiska konjunkturerna. Det framgår tillika, att lagstiftningen i fråga betraktas som en försökslagstiftning och därför till sin räckvidd begränsats.

Det har för utskottet mött svårigheter att med den synnerligen korta tid, som stått utskottet till buds för frågans prövning, bilda sig en bestämd uppfattning rörande lämpligheten att med svensk skattelagstiftning införliva beskattningsbestämmelser av den art, varom här är fråga. Inom utskottet ha även yppats farhågor för att dylika regler, särskilt då de tillämpas vid sidan av de av utskottet i betänkande nr 32 förordade friare avskrivningsreglerna,

skulle kunna under vissa år föranleda en alltför stark minskning av kommunernas beskattningsunderlag. Emellertid torde det ej vara möjligt att genom utredningar av ett eller annat slag bringa klarhet i denna fråga. Det är därför tvivelsutan ej minst ur denna synpunkt av betydande värde, om praktiska erfarenheter genom lagstiftningens tillämpning försöksvis under någon tid kunna vinnas rörande dess verkningar i olika avseenden. Det ligger i sakens natur, att ju mera räckvidden av författningsreglerna i fråga begränsas dess mindre effekt ur konjunkturutmätningssynpunkt är att påräkna av desamma, men att å andra sidan, om reglerna skulle utvidgas, större betänkligheter måste möta även mot deras tillämpning försöksvis under någon tid.

Med beaktande av det anförda och med hänsyn till det värde, som den föreslagna lagstiftningen kan tänkas äga för framtiden, förordar utskottet, att densamma får prövas under den av Kungl. Maj:t föreslagna tiden, men förutsätter utskottet härvid att tillämpningen av bestämmelserna under denna tid noggrant följes och att utredning verkställas angående lagstiftningens verkningar. I detta sammanhang vill utskottet uttala sitt instämmande i syftet med motionen I: 361 därutinnan, att det jämväl kan vara värt att överväga, i vad mån en investering under lågkonjunktur av andra tillgångar än sådana som avsatts till konjunkturinvesteringsfond bör föranleda förmåner i beskattningsavseende under en därpå följande stigande konjunktur. Erinras må likväl, att beträffande såväl varulager som inventarier, vilka anskaffats under lågkonjunktur men då ej kunnat nedskrivnas respektive avskrivnas, gällande bestämmelser rörande värdesättning av varulager samt de föreslagna allmänna avskrivningsreglerna och i synnerhet rätten till fri avskrivning för aktiebolag med flera medge möjlighet till skatteavdrag under kommande vinstår. Beträffande byggnader åter föreligger ej denna möjlighet till extra avskrivning i fall som nu sagts, en omständighet som i detta sammanhang synes böra beaktas. Att även lån av allmänna medel kunna ifrågasättas i det syfte motionen angiver håller utskottet för sannolikt, men spørgsmålet härom lärer ej vara av beskaffenhet att kunna upptagas till prövning i nu förevarande sammanhang. Därest motionärerna med framförande av tanken på bildande av en särskild organisation för handläggning av frågor rörande det enskilda näringslivets krisberedskap åsyfta åtgärder från statsmakternas sida i dylikt syfte, vill utskottet för sin del uttala, att utskottet anser en sådan anordning närmast vara en näringslivets egen angelägenhet.

Vad angår det framlagda författningsförslagets detaljer vill utskottet tillstyrka det i motionerna I: 362 och II: 513 framställda förslaget, att lagstiftningen i fråga utsträcker att avse jämväl ekonomiska föreningar. Såsom motiv för denna ståndpunkt kan utskottet åberopa de i motionerna anförda skälen. Lagtexten kan utan synnerlig svårighet lämpas även för dessa. Det erbjuder visserligen svårigheter att för de ekonomiska föreningarna införa någon annan begränsning av de avsatta beloppens storlek än den som kan fastställas i förhållande till årsvinsterna. En begränsning med hänsyn till insatsbeloppens storlek är föga rationell. Utskottet har emellertid förmenat, att en annan begränsning än i förhållande till årsvinsten för de ekonomiska föreningarnas

del med hänsyn till den allmänna beskaffenheten av dessas verksamhet ej är behöfvig, då avdragsrätten tills vidare är inskränkt till tre år.

De i motionen I: 363 framförda synpunkterna finner utskottet beaktansvärda. Utskottet delar motionärernas uppfattning, att det måste anses önskvärdt att det i motionen avsedda stadgandet erhåller en så allmän tillämpning som möjligt. Enligt utskottets förmenande kan man emellertid ej rimligtvis bortse från det faktum, att beträffande olika slag av näringar konjunkturväxlingarna kunna infalla vid olika tider, och att det knappast kan vara möjligt att i lagstiftningen underlåta att taga hänsyn till detta förhållande. Utskottet finner sig fördenskull ej kunna tillstyrka bifall till det i motionen framställda yrkandet. Men utskottet anser, att en inskränkning av medgivandet att använda fonderna i enlighet med deras ändamål till företag av vissa slag eller verksamhet av viss beskaffenhet endast undantagsvis bör förekomma, nämligen för sådana företag eller sådan verksamhet, som i fråga om sin konjunkturutveckling intaga en utpräglad särställning. Utskottet vill sålunda understryka vikten av att vid beslut av Kungl. Maj:t varom här är fråga hänsyn tages till de i motionen framlagda synpunkterna.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen måtte, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 319 ävensom de likalydande motionerna I: 362 av herrar von Stockenström och Anton Pettersson samt II: 513 av herr Pettersson i Rosta m. fl., antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

F ö r s l a g

till

förordning angående rätt för svenskt aktiebolag att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Svenskt aktiebolag äger att vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under de beskattningsår, för vilka taxering verkställles åren 1939, 1940 och 1941, njuta avdrag för belopp som enligt vad i denna förordning sägs av årsvinsten avsättes till konjunkturinvesteringsfond, men skall, där sådant avdrag medgivits, *vara underkastat* de föreskrifter i avseende å fondens användning som nedan meddelas.

Rätt till avdrag som nyss sagts må äga rum allenast där *aktiebolaget* jämlikt punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen tillgodonjuter fri avskrivning å maskiner eller andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier.

2 §.

Konjunkturinvesteringsfonder som i denna förordning avses äro dels konjunkturinvesteringsfonder för byggnader, dels konjunkturinvesteringsfonder för inventarier och varulager.

F ö r s l a g

till

förordning angående rätt för svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Svenskt aktiebolag *så ock svensk ekonomisk förening* äger att vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under de beskattningsår, för vilka taxering verkställles åren 1939, 1940 och 1941, njuta avdrag för belopp som enligt vad i denna förordning sägs av årsvinsten avsättes till konjunkturinvesteringsfond; men skall, där sådant avdrag medgivits *skattskyldig, denne vara underkastad* de föreskrifter i avseende å fondens användning, som nedan meddelas.

Rätt till avdrag som nyss sagts må äga rum allenast där *den skattskyldige* jämlikt punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen tillgodonjuter fri avskrivning å maskiner eller andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Avsättning för vilken avdrag enligt 1 § medgives må för visst beskattningsår ej överstiga,

i fråga om konjunkturinvesteringsfond för byggnader tio procent av årsvinsten enligt vederbörligen fastställd balansräkning för beskattningsåret eller två procent av aktiekapitalet vid beskattningsårets utgång, samt

i fråga om konjunkturinvesteringsfond för inventarier och varulager tjugoprocent av årsvinsten eller fyra procent av aktiekapitalet.

(Utskottets förslag.)

Avsättning för vilken avdrag enligt 1 § medgives må för visst beskattningsår ej överstiga,

i fråga om konjunkturinvesteringsfond för byggnader tio procent av årsvinsten enligt vederbörligen fastställd balansräkning för beskattningsåret eller, *såvitt angår aktiebolag*, två procent av aktiekapitalet vid beskattningsårets utgång, samt

i fråga om konjunkturinvesteringsfond för inventarier och varulager tjugoprocent av årsvinsten eller, *såvitt angår aktiebolag*, fyra procent av aktiekapitalet.

3 §.

Konjunkturinvesteringsfond må jämlikt denna förordning tagas i anspråk endast under sådant beskattningsår, som av Kungl. Maj:t genom särskilt beslut bestämmes under hänsyntagande till att dylika fonders användning må kunna bidra till en utjämning av konjunkturförhållandena i riket.

Beslut av Kungl. Maj:t som nu sagts må avse företag av alla slag eller företag eller verksamhet av viss beskaffenhet. Beslutet skall meddelas efter hörande av kommerskollegium och fullmäktige i riksbanken, och skall medgivande att taga konjunkturinvesteringsfond i anspråk avse minst två beskattningsår i följd.

4 §.

Konjunkturinvesteringsfond för byggnader må jämlikt denna förordning tagas i anspråk allenast för avskrivning å byggnader som uppförts under beskattningsåret.

Konjunkturinvesteringsfond för inventarier och varulager må jämlikt denna förordning disponeras endast för avskrivning å maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier samt nedskrivning å råvaror, hel- och halvfabrikat intill ett belopp motsvarande kostnaden för tillverkning eller anskaffning av dylika tillgångar under beskattningsåret. Tillgång som av den skattskyldige förvärvats från annan rörelseidkare, vilken är med den skattskyldige förbunden i väsentlig ekonomisk intressegemenskap, må härvid medräknas endast om tillgången tillverkats under beskattningsåret.

5 §.

För beskattningsår, under vilket medel avsatta till konjunkturinvesteringsfond enligt vederbörlig balansräkning tagits i anspråk jämlikt denna förord-

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

ning, må vid taxeringen avdrag för i 4 § avsedd avskrivning å byggnader eller inventarier eller för där omförmäld nedskrivning å varulager med belopp svarande mot fondens minskning ej ske, men skall den ifrågavarande tillgången anses i beskattningsavseende åsatt ett värde så bestämt som om för sagda år dylikt avdrag medgivits.

6 §.

Hava fondmedel, som avsatts till konjunkturinvesteringsfond, ej tagits i anspråk i enlighet med fondens ändamål senast under det beskattningsår, för vilket taxering sker under sjätte taxeringsåret efter det då avdrag för avsättningen medgivits, skall den skattskyldige efterbeskattas för vad som avsatts utan att därefter i enlighet med denna förordning hava tagits i anspråk för det avsedda ändamålet. Vid tillämpning av denna föreskrift iakttages, att tidigare avsatta medel anses hava tagits i anspråk före senare avsatta medel.

Vid efterbeskattning varom här är fråga skola såväl statliga som på grund av taxering till kommunal inkomstskatt utgående utskylder av vederbörande beskattningsnämnd påföras den skattskyldige med belopp, som vid debitering för det beskattningsår, då avsättningen ägt rum, skulle tillkommit för den inkomst efterbeskattningen avser, jämte ränta för sex år efter tre procent eller, där jämlikt 3 § de avsatta medlen ej fått av företaget tagas i anspråk under något år efter avsättningen, två procent.

Har skattskyldig tagit konjunkturinvesteringsfond i anspråk i annan ordning än i 3 och 4 §§ sägs eller beslutit likvidera, skall efterbeskattning enligt denna paragraf omedelbart äga rum, därvid ränta beräknas efter tre procent om året för så många hela år som antalet av de taxeringsår, som förflutit efter det då avdraget medgivits, till och med det då efterbeskattningen sker.

För efterbeskattningen skola taxeringsförordningens bestämmelser i vad de röra eftertaxering äga motsvarande tillämpning, med iakttagande av att ordföranden i den taxeringsnämnd, som verkställer taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall till taxeringsnämndsordförandena i de övriga taxeringsdistrikt, där efterbeskattning varom här är fråga bör äga rum, lämna meddelande att anledning till efterbeskattning föreligger.

7 §.

Skattskyldig som gjort avsättning till konjunkturinvesteringsfond enligt denna förordning är pliktig att vid självdeklaration för det beskattningsår, då avsättningen ägt rum, ävensom för varje påföljande beskattningsår intill dess de avsatta medlen avförts ur fonden, foga uppgift å blankett enligt formulär, som fastställs av Kungl. Maj:t, rörande avsättning av medel till fonden samt fondens användning och avveckling, så ock, för beskattningsår under vilket fond tagits i anspråk, utredning att de i 4 § i sådant avseende stadgade villkor äro uppfyllda.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

8 §.

För tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter utfärdas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1939.

2) att motionerna I: 361 av herr Roos m. fl. och I: 363 av herrar Nordenson och Ekströmer, i den mån motionerna icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 30 maj 1938.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq*, friherre *Lagerfelt*, *Elof Andersson*, *Sjödahl*, *Velander*, *Ekman*, *Heüman*, *Herman Ericsson*, *Nordenson* och *Sköldén*: samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Björklund*, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Johanson* i Huskvarna, *Werner* i Hultsfred, *Hammarlund*, *Hagberg* i Malmö, *Jonsson* i Skedsbygd och *Mårtensson*.

Reservation

av herrar *Velander* och *Hagberg* i Malmö.